

Vzpomínka na prof. Jana Mlynáře prof. RNDr. Jan Mlynář, Ph.D. *1966 †2023

14.12.2023 - Jana Brotánková | Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT v Praze

Jan Mlynář nás opustil po těžké nemoci v pondělí 4. prosince 2023

Profesor Jan Mlynář se celoživotně zabýval výzkumem termojaderné fúze a výchovou nových fúzních vědců a inženýrů. Jeho začátky jsou spojeny s Ústavem fyziky plazmatu AV ČR v Praze, kde vypracoval svou diplomovou práci na tokamaku CASTOR. Po obhájení disertace se vydal do světa, pracoval na švýcarském tokamaku TCV i na britském JETu, donedávna největším tokamaku na světě. Potom se vrátil na Ústav fyziky plazmatu, aby zde rozvíjel zahraniční spolupráce.

Jan Mlynář byl nejen nadšený vědec, ale i výborný pedagog. A právě jeho touha po pedagogické činnosti jej přivedla na Fakultu jadernou a fyzikálně inženýrskou na ČVUT, kde vybudoval nové zaměření Fyzika plazmatu a termojaderné fúze (v prvních deseti letech pod názvem Fyzika a technika termojaderné fúze). Zařadil tak Prahu mezi důležitá centra evropského fúzního vzdělávání a propojil ÚFP a FJFI v symbiotickém vztahu.

Jeho mezinárodní kontakty a renomé zajistilo řadě studentů možnost vycestovat do zahraničí nebo naopak studovat na FJFI v rámci programů Erasmus+, Erasmus Mundus a dalších. Přednášel o fúzi, o tokamacích, o projektu ITER, který ho právem fascinoval. Aby otevřel fúzní vzdělávání v Praze i zahraničním studentům, zapojil FJFI do magisterského evropského programu FusionEP a vytvořil doktorský program Joint Degree spolu s univerzitou v Gentu. V rámci tohoto programu vznikla i laboratoř PlasmaLab@CTU, která posunula experimentální výuku ve fúzi na špici i v evropském měřítku.

Součástí jeho pedagogické práce byla i popularizace fyziky a zejména fúze, kterou dělal moc rád. Pravidelně přednášel na středních i vysokých školách, pořádal přednášky pro veřejnost. Byl autorem či překladatelem řady knih a článků, v nichž s fúzí, jejím výzkumem, historií i perspektivami seznamoval širokou veřejnost. Poslední titul „Nejžhavější sen pod Sluncem“ měl křest pouhý měsíc před jeho odchodem.

K realizaci svých vědeckých, pedagogických a popularizačních záměrů pomáhala i jeho účast v komisích. Několik let byl aktivním členem výboru FuseNetu, evropského konsorcia pro fúzní vzdělávání. Byl předsedou České fyzikální společnosti a Jednoty českých matematiků a fyziků. Byl spoluorganizátorem několika konferencí, řešitel řady grantů, garant oboru. Své kontakty hojně využíval k propojování ústavů, univerzit a skupin.

Jan Mlynář měl i bohatý a požehnaný osobní život. Jeho nej byla rodina, manželka Kateřina a dvě děti, které miloval nade vše. Jeho další velkou láskou byla hudba. Dlouhá léta byl členem Akademického orchestru AV ČR. Tóny jeho flétny dávaly život celé řadě výjimečných skladeb, ať již v tělese orchestru, v triu nebo při sólovém hraní.

Honza byl nejen vynikající vědec, pedagog a popularizátor, byl hlavně skvělý člověk. On byl takový, že „kam šlápl, tam ho měli rádi“. Mezi svými kolegy i studenty byl velice oblíbený pro svou milou povahu, trpělivost, nadhled a humor. I když mu bylo zle, dokázal vtipkovat i na svou bídu: „Já jsem vlastně ideální člověk tady na té fakultě. Jsem živoucí příklad toho, jak vypadá radiační medicína v praxi“.

Do poslední chvíle pracoval a do poslední chvíle jsme doufali, že se jeho stavlepší. Bude nám moc chybět. Nejen jako někdo, kdo se významnou měrou zasloužil o budování fúzní komunity v ČR, kdo odešel uprostřed krásného období rozjetých projektů, ale hlavně jako náš přítel.

RNDr. Jana Brotánková, Ph.D.; kolegyně a místopředsedkyně České fyzikální společnosti

<https://www.fjfi.cvut.cz/cz/media-a-verejnost/archiv-aktualit/8464-vzpominka-na-prof-jana-mlynare>